

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Ivonou Šubrtovou ve věci

žalobce: **A. B.**
zastoupen Mgr. Martinou Šamlotovou, advokátkou
se sídlem Milady Horákové 13, 602 00 Brno

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 11. 2. 2022, č. j. OAM-59/ZA-
ZA11-ZA17-2022, ve věci mezinárodní ochrany,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

- 1. Shora označeným rozhodnutím žalovaného nebyla žalobci udělena mezinárodní ochrana dle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a §14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

II. Obsah žaloby

- 2. Žalobce k důvodům, které jej vedly k podání žádosti o mezinárodní ochranu, uvedl, že

jeho otec, který byl akademikem (učitelem), byl odsouzený k nepodmíněnému trestu odnětí svobody pro sdílení informací o teroristické organizaci PKK. Po propuštění otce z výkonu trestu odnětí svobody začala mít rodina žalobce problémy s okolím, které bylo vůči nim nevraživé. Proto se obává napadení ze strany Arabů. Na policii se neobrátil.

3. Z napadeného rozhodnutí dle žalobce plyne, že žalovaný jej při pohovoru nevedl žádnými doplňujícími dotazy k bližší specifikaci trestné činnosti otce, která se měla týkat prokurdské ozbrojené organizace PKK, ani koho žalobce myslí označením „Arabové“ – zda Turky, kteří nejsou Kurdy, či jinou součástí tureckého obyvatelstva. Nezjišťoval ani důvody, proč by mu policie neposkytla adekvátní ochranu, ani příčiny problémů ze strany Arabů – zda z důvodu pouhého odsouzení otce žalobce, nebo zda jde o charakter trestné činnosti, které se měl otec žalobce dopustit.
4. Uvedl, že každý má právo na ochranu svého soukromého a rodinného života ve smyslu čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod. Informace získané při pohovoru jsou velice kusé a je patrné, že žalovaný nezjišťoval stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. V podstatě ho bližší souvislosti azylového příběhu významné pro posouzení žádosti žalobce nezajímaly. Nezjišťoval ani, zda by vůbec byla žalobci jakožto Kurdovi poskytnuta jakákoliv ochrana ze strany bezpečnostních složek Turecka.
5. Žalobce se proto domnívá, že správní orgán nezjišťoval stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Nepřinesl ani žádné objektivně relevantní doklady o tom, jak efektivně je v Turecku poskytována ochrana kurdským příslušníkům, pokud mají citelné neshody se zbývajících částí tureckého obyvatelstva.
6. Závěrem navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému zpět k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

7. Žalovaný ve svém vyjádření ze dne 19. 4. 2022 uvedl, že postupoval v souladu se zákonem. Žalobci poskytl dostatečný prostor pro prezentaci všech podstatných souvislostí, o něž své obavy opírá. Při posouzení žádosti z nich vycházel, zabýval se jimi na pozadí ve spise shromážděných informací o zemi žalobcovy státní příslušnosti – Turecku. S těmi měl žalobce možnost se seznámit a vyjádřit se k nim, případně je doplnit či takové doplnění alespoň navrhnout. K tomu však ze strany žalobce nedošlo. Námitky vůči postupu žalovaného vznáší až v žalobě, a to za situace, kdy s výsledným rozhodnutím není spokojen. Ani nyní však nepředkládá konkrétní tvrzení, omezuje se na výčet výtek, v nichž vypočítává, co vše správní orgán měl zjišťovat a nezjistil, aniž by sám uvedl jakékoli konkrétní informace související s jeho azylovým příběhem, které by činily tyto jeho výtky opodstatněnými. Žalovaný dotazy pokládanými žalobci v rámci pohovoru zjišťoval řádně stav věci, včetně např. i důvodu odsouzení žalobce otce. Povinnost tvrzení nicméně spočívá na žadateli, který nejlépe zná individuální okolnosti, pro které se obává do vlasti vrátit. Správní orgán je přesvědčen, že stav věci byl vzhledem k souvislostem prezentovaným žalobcem v průběhu správního řízení zjištěn dostatečně.
8. Žalovaný poukázal na skutečnost, že žalobce má obavy z jednání fyzických osob v Turecku, přesto se tyto problémy nesnažil řešit prioritně ve své zemi a namísto toho ji opustil. Žalovaný k tomu zdůraznil nutnost vyčerpat dostupné prostředky vnitřní ochrany. Žalobce se ani nepokusil v souvislosti s tvrzenými problémy obrátit na policii, odmítl i možnost využít v případě potřeby dostupného vnitřního přesídlení. Součástí

odůvodnění správního rozhodnutí je i test vztahující se k možnosti využití právě institutu vnitřní ochrany. Stranou posouzení nezůstala ani situace tureckých občanů kurdského původu. V případě problémů se soukromými osobami měl žalobce k dispozici možnost obrátit se na příslušné turecké orgány, s nimiž ostatně, jak uvedl, sám nikdy problémy neměl. Pokud této možnosti z vlastní vůle nevyužil, nelze z tohoto jeho postoje dovozovat nedostupnost možnosti řešit popsané potíže cestou využití dostupných prostředků vnitrostátní ochrany. Namísto toho žalobce preferoval vycestování ze země. Přitom nebyl omezen ani v možnosti volby jiného místa pobytu v rámci Turecka. Daleko spíše než důvodným obavám z pronásledování či ze skutečného nebezpečí vážné újmy v Turecku nasvědčuje postup žalobce v jeho prosté snaze legalizovat svůj zdejší pobyt iniciováním řízení ve věci mezinárodní ochrany, aniž by jej k tomu ale vedly důvodné skutečnosti z hlediska mezinárodní ochrany.

9. Žalovaný dále poukázal na rozložení břemene tvrzení a břemene důkazního v rámci správního řízení iniciovaného žádostí o mezinárodní ochranu. Pokud žalobce hodlal předložit další konkrétní důvody své žádosti, měl a mohl tak učinit v průběhu správního řízení, které vydání napadeného správního rozhodnutí předcházelo. O povinnosti uvádět pravdivé a úplné informace nezbytné pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, byl ostatně správní orgánem poučen (viditelné např. na úvodní straně protokolu o pohovoru ze dne 26. 1. 2022). Vzhledem k obsahu skutkových zjištění, jež by mohla být potenciálně významná z hlediska § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, nelze dle žalovaného považovat správní rozhodnutí za nedostatečně zdůvodněné ani v pasáži vztahující se k tomuto zákonnému ustanovení. Z žalobcem prezentovaných sdělení nevyplývá přítomnost okolností svědčících o existenci skutečností, jež by mohly být předpokladem pro udělení doplňkové ochrany právě dle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu.
10. S tvrzenými riziky, jež žalobce odvozuje od pouhé skutečnosti, že je Kurd, pak dle žalovaného nekoresponduje skutečnost, že ve vlasti zůstali jeho příbuzní. Stěhování Kurdů v rámci Turecka ani pohyb mimo ně není samo o sobě jevem natolik mimořádným, aby budilo důvodné obavy z pronásledování či ze skutečného nebezpečí vážné újmy. Odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu, ze které vyplývá, že kurdští příslušníci v Turecku nejsou na celém území státu tak běžně a závažně pronásledováni, že by tato skutečnost zakládala důvod pro udělení mezinárodní ochrany.
11. Žalovaný tedy nepovažuje žalobu za důvodnou, neboť vycházel z řádně zjištěného stavu věci, který nesvědčí o přítomnosti důvodů, pro které by žalobci měla být udělena mezinárodní ochrana v jakékoli její formě. Zpochybnit věcně správné závěry vyslovené v napadeném rozhodnutí nemůže ani v žalobě předkládaná argumentace. Proto navrhl žalobu jako nedůvodnou v plném rozsahu zamítnout.

IV. Skutkové a právní závěry krajského soudu

12. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních námitek ve smyslu § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního s. ř. s. Učinil tak bez nařízení jednání v souladu s ustanovením § 51 odst. 1 s. ř. s. za výslovného souhlasu žalovaného a presumovaného souhlasu žalobce.

A. Skutkový stav věci

13. V přezkumném řízení soud ověřil následující rozhodné skutečnosti.
14. Soud vycházel z obsahu předloženého správního spisu, z něhož vyplývá, že dne 21. 1. 2022 žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice. Dne 26. 1. 2022 poskytl údaje ke své žádosti a byl s ním proveden pohovor. Uvedl, že je kurdské národnosti, vyznává islám, nemá žádné politické přesvědčení, není členem žádné politické strany. Je svobodný a děti nemá žádné. V Turecku naposledy pobýval ve městě Mardin Artuklu. Tam má byt, kde nyní žije jeho matka se sestrou. Z vlasti vycestoval dne 14. 10. 2021 letem z Istanbulu do Prahy. Má speciální tzv. zelený pas, na který lze vycestovat do evropských zemí bez víza. Tento pas má vyřízen díky otci, který ho má rovněž jako vysloužilý akademik.
15. K důvodům žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že jeho otec byl akademik na technické univerzitě. Přibližně před dvěma lety byl otec propuštěn z výkonu trestu odnětí svobody v délce dvou let a několika měsíců. Po jeho propuštění se na žalobcovu rodinu začalo okolí dívat zle. Měli problémy se sousedy a s dalšími lidmi okolo, kteří jim vyhrožovali ublížením na zdraví. Šlo zejména o sousedy turecké národnosti. Obává se, aby on nebo některý člen rodiny nebyl napaden někým ze sousedů. Jiné důvody k žádosti o mezinárodní ochranu nemá.
16. Dále uvedl, že jeho matka s otcem se spolu rozešli a oba začali žít svým životem. Neví, kde je otec ubytovaný, ale zdržuje se různě mezi Českou republikou a Tureckem, létá pravidelně tam a zpět. Otec zde má kamarády, které navštěvuje. S otcem si žalobce nemá co říct a nikdy ho moc nemusel. Naposledy se jen pozdravili a každý si šel po svém. Otec žalobci zařídil bydlení u kamaráda v Červeném Kostelci, kde tedy žalobce pobývá a nic zvláštního nedělá (v době pohovoru). Uvedl, že jeho otec byl zhruba před pěti lety odsouzen na dva roky a několik měsíců k výkonu trestu odnětí svobody. Po jeho propuštění měla rodina žalobce problémy s tureckými a arabskými sousedy. Poté, co se otec vrátil z vězení, opustil matku, okolí se tedy zaměřilo na žalobce jakožto mužského člena rodiny. Ve čtvrti, kde rodina žije, se všichni znají, největší potíže měl žalobce s Araby, kteří žili poblíž. Ti totiž nemají obecně rádi Kurdy, dokonce jej slovně napadali například, když šel na nákup. S jejich dětmi se i popral. Ve čtvrti, kde nyní jeho rodina žije, jsou dobře usazení. Sestra pracuje jako sekretářka na univerzitě a matka je ženou v domácnosti, rodina je zde dobře situována. Kdyby se pokusil přestěhovat do jiné čtvrti města, jeho nepřátelé by ho stejně našli. Pokud by se chtěl přestěhovat do jiného velkoměsta ve vlasti, tak by měl trable se starousedlíky, kteří by ho mezi sebe nepřijali. Se státními orgány v Turecku nikdy neměl žádné problémy. Otec byl odsouzen za propagaci teroristické organizace PKK. Psal na sociální sítě své názory a myšlenky o A. Ö. zakladateli PKK. Pokud by se žalobce měl vrátit do vlasti, má obavu, že na něj některý Arab vytáhne nůž, případně že se popere opět s jejich dětmi. Policie s tím dle jeho názoru nemůže nic dělat, nemůže ho neustále hlídat. Nic by nevyřešila ani častější hlídka v okolí jeho domu. Matka se sestrou se mají dobře a nic jim jako ženám nehrozí. Žalobce by rád začal pracovat a získal v České republice nějaký typ pobytu. Chce zkusit nový život, proto zkusil azylovou cestu.
17. Při posouzení předmětné žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalovaný konkrétně vycházel z výpovědi žalobce a dále z informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Turecké republice. Konkrétně vycházel z Informace OAMP – Turecko: Politická a bezpečnostní situace v zemi z května 2021, dokumentu Mezinárodní organizace pro

migraci (IOM) s názvem Turecko: Přehled situace v Turecku z března 2021, Informace MV Velké Británie s názvem Turecko: zjišťovací mise říjen 2019 (Kurdové) z března 2020, Informace Ministerstva zahraničních věcí s názvem Turecko: Turečtí občané kurdského původu z listopadu 2020 a zpráv ČTK s názvem Návštěva tureckého diplomata v Arménii ze dne 27. 1. 2022 a Turecké angažmá ve Střední Asii ze dne 27. 1. 2022.

18. V souladu s ustanovením § 36 odst. 3 správního řádu byla dne 3. 2. 2022 dána žalobci možnost se s výše uvedenými informacemi seznámit, vyjádřit se k nim a navrhnout další podklady rozhodnutí. Této možnosti žalobce využil, seznámil se s nimi, doplnění podkladů nenavrhoval. Uvedl, že nemá co nově sdělit ani doplnit.

B. Právní úprava a právní závěry

19. Z ustanovení § 28 odst. 1 zákona o azylu vyplývá, že mezinárodní ochranu lze udělit ve formě azylu nebo doplňkové ochrany; shledá-li ministerstvo při svém rozhodování, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle ustanovení § 12, 13 nebo 14, udělí azyl přednostně. Pokud správní orgán dospěje k závěru, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, v souladu se zákonem posoudí, zda-li cizinec nesplňuje důvody k udělení doplňkové ochrany.
20. Podle § 12 zákona o azylu v platném znění se cizinci udělí azyl, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.
21. Podle § 2 odst. 4 zákona o azylu se „*pronásledováním rozumí závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování.*“ Původcem pronásledování nebo vážné újmy se podle ustanovení § 2 odst. 6 zákona o azylu rozumí „*státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem (...) nebo soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát (...) nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu.*“ Podle ustanovení § 2 odst. 7 stejného zákona „*pronásledováním nebo vážnou újmu není, pokud se obava cizince z pronásledování nebo vážné újmy vztahuje pouze na část území státu, jehož státní občanství má (...) a může-li cizinec bezpečně a oprávněně odcestovat do jiné části státu, do ní vstoupit a v ní se usadit, a pokud s přihlédnutím k situaci v této části státu a k jeho osobní situaci v této části státu a) nemá odůvodněný strach z pronásledování ani nejsou dány důvodné obavy, že by mu zde brozilo skutečné nebezpečí vážné újmy, nebo b) má přístup k účinné ochraně před pronásledováním nebo vážnou újmu.*“
22. Z obsahu žaloby je zřejmé, že žalobce ve vztahu k neudělení azylu dle § 12 písm. a) zákona o azylu žádné konkrétní žalobní námítky neuplatnil. Krajský soud proto pouze v obecné rovině konstatuje, že žalobce výslovně uvedl, že nemá žádné politické přesvědčení, není členem žádné politické strany. Důvody svého odchodu z Turecka s touto problematikou rovněž nespojoval, aplikace ustanovení § 12 písm. a) zákona o azylu proto na žalobce nedopadá.

23. Krajský soud rovněž neshledal, že by žalobce mohl mít důvodnou obavu z pronásledování pro některý z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu, jejichž výčet je taxativní a nelze je rozšiřovat o důvody další. Z předestřené azylové příběhy žalobce vyplývá, že zcela legálně a bez potíží vycestoval z vlasti do České republiky v roce 2021. Důvodem jeho vycestování byl hněv sousedů, především Arabů, vůči němu jako osobě kurdské národnosti.
24. K otázce možného pronásledování z důvodu příslušnosti ke kurdské menšině krajský soud zdůrazňuje, že sám žalobce uvedl, že se státními orgány v Turecku nikdy neměl žádné problémy. Uvedl pouze, že největší potíže měl s arabskými sousedy, kteří žili v jeho čtvrti. Někteří ho slovně napadali a s jejich dětmi se popral. Z pohledu krajského soudu se nejedná o okolnosti, které by bylo možné obecně považovat za projevy systematické nebo státem řízené diskriminace či perzekuce kurdské menšiny, což by mohlo naplňovat znaky pronásledování podle příslušného ustanovení zákona o azylu.
25. Ke stejnému názoru ostatně opakovaně dospěl také Nejvyšší správní soud. Ten například ve svém rozsudku ze dne 30. 4. 2020, č. j. 7 Azs 127/2019-54, poukázal na to, „že v poslední době odmítl kasační stížnosti založené na námitce nesprávného posouzení otázky pronásledování kurdské menšiny v Turecku např. v usnesení ze dne 21. 6. 2018, č. j. 1 Azs 177/2018-28, ze dne 17. 1. 2019, č. j. 5 Azs 106/2018-30, ze dne 25. 4. 2019, č. j. 8 Azs 352/2018-46, ze dne 7. 11. 2019, 2 Azs 75/2019-46; podrobně se pak touto problematikou zabýval např. v rozsudku ze dne 11. 9. 2012, č. j. 4 Azs 34/2011-154, či ze dne 10. 12. 2015, č. j. 9 Azs 250/2015-23. Již dříve uvedl, že se „zabýval také postavením kurdské menšiny v Turecku, přičemž v souladu s ustálenou rozhodovací praxí dospěl k závěru, že obtíže spojené s příslušností k této etnické skupině nedosahují intenzity pronásledování ve smyslu § 12 písm. a) či b) zákona o azylu, případně vážné újmy podle § 14a odst. 2 téhož zákona. Kasační stížnost obsahuje značně obecná tvrzení o tom, že po státním převratu, k němuž došlo dne 15. 7. 2016, se v důsledku následující reakce státní moci a intenzivních opatření vůči domnělým pučistům, politickým oponentům a jiným osobám, mohou za určitých okolností některé osoby obávat pronásledování. (...) Tyto obavy z pronásledování by mohly být namísto zejména u politicky aktivně činných osob, resp. osob zapojených do neúspěšného státního převratu, takové skutečnosti však stěžovatel neuvedl“ (usnesení ze dne 21. 6. 2018, č. j. 1 Azs 177/2018 - 28). Dále taktéž naznal, že „nelze stěžovateli přisvědčit, že by kurdští příslušníci v Turecku byli na celém území státu tak běžně a závažně pronásledováni, že by tato skutečnost zakládala důvod pro udělení mezinárodní ochrany“ (usnesení ze dne 25. 4. 2019, č. j. 8 Azs 352/2018-46).“ Krajský soud v nyní posuzovaném případě neshledal žádnou specifickou okolnost, pro kterou by se měl od výše citované judikatury odchýlit. Krajský soud stejně jako žalovaný nezastírá, že v Turecké republice nepanuje ideální stav po stránce dodržování lidských práv, to ale neznamená, že každý žadatel z této země, který v obecné rovině na uvedené nedostatky poukáže, by měl mít nárok na udělení mezinárodní ochrany.
26. Jak uvedl Krajský soud v Brně v rozsudku ze dne 16. 2. 2021, č. j. 33 Az 49/2019-34, nelze zpochybnit skutečnost, že v individuálních případech může být příslušnost ke kurdské menšině azylově relevantní. Musí však být přítomny další okolnosti, které svědčí o tom, že žalobce byl v zemi původu pronásledován na základě některého z azylově relevantních důvodů. Mezi ně nepochybně patří také politické přesvědčení, popř. přímo aktivní podpora politických uskupení, které jsou vládnoucí mocí považovány za teroristické organizace, což je poté spojeno s různými projevy pronásledování či represe

ze strany státních orgánů. Žalobce přitom žádné politické přesvědčení nemá a neuvedl ani, že by podporoval nějaká politická uskupení. Ohledně prokurdské organizace PKK žalobce při pohovoru toliko sdělil, že jeho otec byl odsouzen za její podporu. Zároveň dostal příležitost doplnit cokoliv nad rámec žalovaným položených otázek, tuto možnost nevyužil. Pokud jde o postavení Kurdů v Turecku, nelze s žalobcem souhlasit, že by se této problematice žalovaný nevěnoval, jak vyplývá z odůvodnění napadeného rozhodnutí na str. 4 a 5.

27. Krajský soud po provedeném přezkumném řízení neshledal v postupu žalovaného žádné pochybení, souhlasí proto s učiněným závěrem žalovaného, že azylová žádost v případě žalobce je prostředkem zcela neadekvátním vzhledem k tvrzeným obtížím, jelikož občanské rozepře, sousedské výhrůžky, popřípadě rvačky s dětmi nelze chápat jako pronásledování ve smyslu zákona o azylu (viz výše). O nenaléhavosti situace žalobce svědčí i skutečnost, že o mezinárodní ochranu požádal až po třech měsících pobytu na území ČR, což nelze vnímat jako urgentní hledání mezinárodní ochrany. Navíc sám žalobce zmínil, že „zkusil azylovou cestu“, protože chce začít žít nový život. Nezbyvá proto než dodat, že azylové řízení je specifickým důvodem pro povolení pobytu na území ČR a nelze ho zneužívat k legalizaci pobytu, když k uvedenému účelu slouží zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR. Rovněž z konstantní judikatury Nejvyššího správního vyplývá, že samotná snaha o legalizaci pobytu není azylově relevantním důvodem (srovnej například rozsudky ze dne 16. 2. 2005, č. j. 4 Azs 333/2004-69, ze dne 30. 6. 2004, č. j. 7 Azs 138/2004-44, ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004-81, ze dne 24. 2. 2005, č. j. 7 Azs 187/2004-94 nebo ze dne 10. 2. 2006, č. j. 4 Azs 129/2005-54), jakož i to, že azyl je institutem zcela výjimečným, který neslouží jako náhrada institutů zákona č. 326/1999 Sb. (srovnej rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 37/2003). V této souvislosti lze odkázat i na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2005, č. j. 4 Azs 34/2005-60, v němž se uvádí, že *„Institut azylu není nástrojem k řešení nepříznivé osobní či ekonomické situace žadatele. Právo na azyl založené na mezinárodních úmluvách totiž v sobě nezahrnuje právo osoby vybrat si zemi, kde se pokusí začít nový život odpovídající jejím představám, jelikož slouží výhradně k poskytnutí nezbytné ochrany cizím státem, je-li žadatel (popřípadě též jeho rodinný příslušník) ve vlastní zemi vystaven pronásledování ze zákonem vyjmenovaných důvodů, popřípadě existují-li jiné, zcela výjimečné okolnosti, za kterých by bylo „nehumánní“ azyl neudělit.“*
28. K nutnosti bezprostředně požádat o mezinárodní ochranu soud odkazuje na rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 10. 2005, č. j. 2 Azs 423/2004-81 a ze dne 9. 2. 2006, č. j. 2 Azs 137/2005-51, v nichž se uvádí, že *„...o azyl je nutno žádat bezprostředně poté, co má k tomu žadatel příležitost, a to nejen z hlediska zeměpisného, ale i časového. Jakkoliv totiž není v zákoně o azylu stanovena konkrétní lhůta, v níž je po překročení hranice potřeba požádat o azyl, je třeba, aby podání žádosti o azyl následovalo skutečně neprodleně po vstupu do ČR, nebrání-li tomu nějaké závažné okolnosti.“* Z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 1. 2005, č. j. 3 Azs 119/2004-50, pak vyplývá, že pokud cizí státní příslušník požádá o azyl až po poměrně dlouhé době strávené v České republice, jedná se přinejmenším o nepřímý důkaz toho, že situaci ve své domovské zemi, pokud jde o důvody, pro něž lze azyl udělit, ve skutečnosti nepociťoval natolik palčivě.
29. S učiněnými závěry žalovaného, že žalobce nesplňuje podmínky pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu, se soud plně ztotožňuje.

30. Za správné, zákonné, zjištěným informacím odpovídající a taktéž náležitě odůvodněné považuje krajský soud i neudělení azylu dle § 13 a dle § 14 zákona o azylu. K udělení azylu dle § 13 zákona o azylu (tzv. azyl za účelem sloučení rodiny), který zohledňuje rodinné vazby a uplatňuje se vůči zákonem vymezenému okruhu rodinných příslušníků azylanta, nebyl v případě žalobce shledán zákonný podklad, neboť není rodinným příslušníkem azylanta, jemuž byl udělen azyl dle § 12 nebo § 14 zákona o azylu. Žalobce ve vztahu k neudělení azylu dle § 13 zákona o azylu ničeho nenamítal.
31. Podle ustanovení § 14 zákona o azylu, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.
32. K otázce posuzování humanitárního azylu krajský soud rovněž odkazuje na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle které na udělení humanitárního azylu není právní nárok. Posouzení možných důvodů pro udělení humanitárního azylu je otázkou správního uvážení, které soud přezkoumává pouze v omezeném rozsahu (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003-38, či ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003-48). Míra volnosti žalovaného při zvažování důvodů pro udělení humanitárního azylu je přitom limitována především zákazem libovůle, jenž pro orgány veřejné moci vyplývá z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55). Samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z těchto skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003-48). V již zmiňovaném rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55, Nejvyšší správní soud uvedl: *„Smysl institutu humanitárního azylu lze spatřovat v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrně „nehumánní“ azyl neposkytnout. (...) Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na varianty, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu – sem lze příkladmo zařadit například udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným; nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory – ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly.“*
33. Pokud tedy žalovaný odůvodnil, že při posouzení rodinné, sociální, ekonomické situace, zdravotního stavu a věku žalobce neshledal důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu, soud považuje učiněný závěr za správný a odpovídající zjištěným skutečnostem. Krajský soud neshledal v případě žalobce žádnou zvláštního zřetele hodnou okolnost, která by nebyla dosud judikaturou řešena či důvod k tomu, aby se od této judikatury odklonil.
34. Následně soud přezkoumal postup správního orgánu ohledně naplnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany, jak mu to ukládá ustanovení § 28 ve spojení s § 14a a § 14b zákona o azylu.

35. Dle § 14a odst. 1 zákona o azylu „se doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.“
36. Dle § 14a odst. 2 téhož zákona „se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.“
37. Krajský soud uvádí, že smyslem a účelem doplňkové ochrany je poskytnout subsidiární ochranu a možnost legálního pobytu na území České republiky těm žadatelům o mezinárodní ochranu, kterým nebyl udělen azyl, ale u nichž by bylo z důvodů taxativně uvedených v § 14a zákona o azylu neúnosné nebo jinak nežádoucí požadovat jejich vycestování.
38. Krajský soud konstatuje, že žalobce neuvedl a ani soud nenalezl žádné skutečnosti, na základě kterých by žalobci mohla v případě návratu do vlasti hrozit vážná újma formou uložení nebo vykonání trestu smrti, neboť z podkladových zpráv vyplývá, že Turecko je vedeno jako země, která v roce 2004 zrušila trest smrti za veškeré trestné činy.
39. Žalovaný se v odůvodnění napadeného rozhodnutí řádně vypořádal i s otázkou neexistence hrozby v podobě mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání s odkazem na výklad těchto pojmů (ve smyslu čl. 3 Evropské úmluvy o lidských právech) Evropským soudem pro lidská práva (viz strana 5 a 6 napadeného rozhodnutí).
40. Z individuálního příběhu žalobce vyplývá, že v zemi svého původu neměl žádné potíže se státními orgány, bez potíží vlast opustil. Trestně stíhán nebyl, nepokusil se přestěhovat do jiné části Turecka.
41. Krajský soud nezpochybňuje, že bezpečnostní situace je na hranicích Turecka se Sýrií problematická. V důsledku toho nelze zcela vyloučit, že by další život žalobce mohl být v případě návratu do místa jeho posledního bydliště (příhraniční oblast) přetrvávajícím napětím a celkovými důsledky lokálního ozbrojeného konfliktu negativně ovlivněn, ačkoliv z jeho výpovědi nevyplynulo, že by on či jeho rodina kurdské milice podporovali nebo do konfliktu jinak zasahovali (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 1. 2020, č. j. 1 Azs 358/2019-42).
42. Žalovaný ovšem v této souvislosti správně poukázal také na možnost žalobce žít v jiné části Turecka. Není totiž pochyb o tom, že v jiných oblastech Turecka žádný ozbrojený konflikt v současné době neprobíhá, pročž žalobci jako zdravé osobě v produktivním věku nic nebrání v tom, aby uvedenou možnost dočasně či dlouhodobě využil (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 11. 2020, č. j. 1 Azs 288/2020-27). V rámci hodnocení existence podmínek ustanovení § 14a zákona o azylu je tedy třeba hodnotit možnost využití vnitřní ochrany (srov. dikci „nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu“), což žalovaný nyní v napadeném

rozhodnutí učinil, a to na základě přezkoumatelné, logické a zdůvodněné úvahy. Nejvyšší správní soud již opakovaně judikoval, že tam, kde je to reálně možné, „*jsou lokální problémy řešitelné vnitřním přesídlením. Koncept vnitřní ochrany je jen vyjádřením zásady subsidiarity mezinárodní ochrany.*“ (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 3. 2012, č. j. 2 Azs 29/2011-70, ze dne 8. 3. 2012, č. j. 7 Azs 3/2012-44, a ze dne 29. 5. 2014, č. j. 6 Azs 22/2014-61). Dle krajského soudu žalovaný nepochybil ani v případě, že nezjišťoval, jakou konkrétní skupinu osob má žalobce na mysli označením „Arabové“. Pokud by žalobce měl na mysli většinové obyvatelstvo, nepoužil by označení pro místní náboženskou menšinu. Úvahy žalovaného ohledně možného vnitřního přesídlení žalobce proto krajský soud neshledal vadnými.

43. Obecně vzato k tvrzenému ohrožení osoby žalobce v případě jeho návratu do vlasti lze shrnout, že i této otázce se žalovaný dostatečně věnoval. Ani krajský soud v azylovém příběhu žalobce nenalezl žádné indicie, které by měly nasvědčovat tomu, že v případě návratu do země původu jsou na místě obavy ať už z perzekuce ze strany vládnoucího režimu, či ze socio-ekonomických poměrů v zemi. Žalobci tudíž nehrozí vážná újma podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Žalovaný dle krajského soudu správně uvažoval o možné ochraně žalobce ze strany bezpečnostních složek, nicméně sám žalobce během pohovoru odůvodnil, proč je tato možnost vyloučena.
44. Vycestování žalobce není ani v rozporu s mezinárodními závazky České republiky ve smyslu § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, žaloba v tomto směru neuvádí žádné konkrétní skutečnosti.
45. V § 14b odst. 1 zákona o azylu je pak upravena doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny. Proti citovanému ustanovení žalobce žádné konkrétní žalobní námitky neuplatnil.
46. Krajský soud na základě výše uvedeného uzavírá, že neshledal žádné vady správního řízení, které předcházelo vydání napadeného rozhodnutí, dle jeho názoru bylo rozhodnutí vydáno na základě náležitě zjištěného stavu věci (§ 3 správního řádu), žalovaný rovněž řádně odůvodnil, proč žalobci nelze udělit některou z forem mezinárodní ochrany (§ 68 odst. 3 správního řádu), pochybení soud neshledal ani v případě opatření podkladů pro vydání rozhodnutí a jejich hodnocení (§ 50 odst. 3, 4 a § 52 správního řádu). Žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem, proto soud žalobu jako nedůvodnou zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).

VII. Náklady řízení

47. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný, který měl ve věci plný úspěch, by měl právo na náhradu nákladů řízení před soudem proti žalobci, který ve věci úspěch neměl. Žalovanému správnímu orgánu však nevznikly nad rámec jeho úřední činnosti žádné náklady řízení, a žalovaný ani náhradu nákladů řízení nepožadoval.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.)

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního

soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 18. srpna 2022

JUDr. Ivona Šubrtová v. r.
samosoudkyně